

# Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

---

## DE ADVOKAAT IN DEZE TIJD

---

*Uittreksel uit de toespraak gehouden door Mr René VICTOR, voorzitter van de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen, op de plechtige openingszitting dezer conferentie van 13 December 1947*

---

Wanneer in 1885 de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen gesticht werd, stelden degenen, die het initiatief van deze stichting genomen hadden, zich in de eerste plaats ten doel te streven naar de vervlaamsing van het gerecht en te verwezenlijken dat de rechtsbedeling in de Vlaamse provinciën van hoog tot laag in de taal der bevolking zou gebeuren.

Dit initiatief heeft heerlijke vruchten gedragen, want in 1935 is de vijftigste verjaaring van de Vlaamse Conferentie gepaard gegaan met de uitvaardiging der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken, waardoor stilaan, maar met onafwendbare zekerheid, heel de rechtsbedeling in de Vlaamse provinciën uitsluitend in de Nederlandse taal zal geschieden.

Sedert het ontstaan onzer Conferentie hebben onze juristen de oprichting kunnen toejuichen van de Nederlandse rechtsfaculteiten in onze verschillende hogescholen en ze zijn zo gelukkig geweest de opbloei te kunnen begroeten van een reeds belangrijke literatuur in onze eigen taal. Dagelijks ondervinden we dat onze jeugd zich meer en meer wijdt aan de rechtstudie in de moedertaal en wanneer de grote voortrekkers, die aan het hoofd gestaan hebben van onze Conferentie in de heroïsche periode, een Edward Coremans, een Jan Van Ryswyck en zovele anderen, thans de uitslag zouden kunnen vaststellen van de ondankbare en zware taak, die

ze zo moedig begonnen waren, zou voorzeker het bereikte resultaat ver al hun verwachtingen hebben overtroffen.

Dit wil geenszins zeggen dat hierbij de rol van de Vlaamse Conferentie thans zou uitgespeeld zijn. Niettegenstaande scrupuleuse eerbied vor de wet en niettegenstaande zoveel goede wil, die aan de dag gelegd wordt, zijn er nog zo ontzaglijk vele onvolmaaktheden waaraan dient verholpen te worden. De taal van onze rechtspraak is nog niet aangepast aan het Nederlandse taaleigen; in proceduurstukken wordt nog door zovele van onze confraters een stijl gebruikt die niet waardig is van de gewichtigheid en de bestemming dezer stukken en in de pleidooien wordt nog al te zeer een slordig dialect gesproken, dat verre blijft van de normen van het algemeen beschaafd.

Aan de verbetering van deze nog steeds jammerlijke toestanden wil de Vlaamse Conferentie haar beste krachten wijden en, nu er in onze wetgeving geen enkele belemmering meer voorkomt voor de grotere opbloei van een juridische cultuur in de Nederlandse taal, is het vooral in eigen midden dat thans onze Conferentie kan ijveren om in belangrijke mate bij te dragen tot de verbetering en de verfijning der Nederlandse cultuur in ons land.

Hier ligt voor onze Conferentie een oneindig werkterrein open en daar de volmaking van

een taak steeds meer zorg en kunde vereist dan het leggen van de grondslagen, zal in de toekomst de ijver, die onze Conferentie zal moeten bezielen, niet minder mogen zijn dan in het verleden.

Doch naast dit hoogstaande doel heeft onze Conferentie er nog een ander dat voorzeker van niet minder belang is, namelijk het ontwikkelen en nauwer toehalen van de hartelijkste vriendschapsbanden tussen al de leden der balie.

Het leven van de advocaat is een voortdurende strijd, waarbij een sterke discipline en een strenge tucht vereist zijn. De passies met dewelke de belangen der cliënten verdedigd worden zijn voorzeker in grote mate geluwd door de regels der confraterniteit, die met angstvallige nauwgezetheid door al de confraters worden gehuldigd; doch hoeveel gemakkelijker verloopt de dagelijkse strijd aan de balie niet, wanneer de tegenstrever tegen wie men al de middelen opwerpt, die wetenschappelijk-technisch in het kader van de loyaliteit mogelijk zijn, niet alleen een confrater is, maar ook een vriend. Het is dan dat de hartstocht van de belangenverdediging omslaat in sportieve wedijver, die voorzeker niet minder doeltreffend zal zijn, maar die dan tevens een allergrootst genot wordt.

Deze vriendschap tussen de leden der balie is niet enkel vereist bij de uitoefening van ons beroep, dat met zoveel reden genoemd is geworden het nobile officium; zij is er ook en vooral nodig, te midden van de wereldschokkende gebeurtenissen van deze tijd, waarin het zoveel inspanning en moeite kost de grote eeuwenoude tradities van toewijding, opofferingsgeest en onbaatzuchtigheid, die steeds aan de balie eigen geweest zijn, hoog te houden.

De verhouding tussen het individu en de staat, het thema dat zich doorheen heel de 20<sup>e</sup> eeuw steeds in scherper tegenstellingen heeft ontwikkeld, heeft thans een graad van onverzoenlijkheid bereikt als nooit te voren.

De nationalistische strijd, die opgebloeid is in de 19<sup>e</sup> eeuw, is ook thans tot zijn hoogtepunt gekomen.

De politieke ideologieën domineren volledig het leven van de individuen en de mensen zijn opgezweept door politieke hartstochten en driften, zoals dit zich misschien nooit in een vroegere periode der geschiedenis heeft voorgedaan.

Deze politieke ideologieën bundelen de mensen samen in wel afgebakende groepen, tussen dewelke haast elke verstandhouding onmogelijk

is geworden en die hoofdzakelijk streven naar elkanders vernietiging.

Het is niet ten onrechte dat men voortdurend in onze tijd herhaalt dat de mens een kudde-mens is geworden, want zijn denken en handelen worden zozeer bepaald door het wachtwoord van de politieke groep tot dewelke hij behoort, dat het heerlijk ideaal der geestelijke vrijheid, thans meer dan ooit, volledig dreigt ten onder te gaan. Zoals dit het geval is in alle revolutionaire perioden wordt de betekenis van de ideologische begrippen volkomen vervormd en de beste bedoeling, het meest hoogstaande streven, slaan om in hun tegendeel en leiden tot de gruwelijkste excessen.

Wie kan verklaren hoe in de 16<sup>e</sup> eeuw de zachte filosofie der bergrede aanleiding is kunnen zijn tot het ijselijk vertoon der brandstapels?

Hoe is het te verklaren dat de gezonde vaderlandsliefde, de natuurlijke gehechtheid aan eigen aard en taal opgedreven werden tot een eng en fanatiek nationalisme, om uiteindelijk te komen tot de gruwel der Duitse uitmoordingskampen?

Hoe is het te verklaren dat de grote generositeit, die ten grondslag ligt aan het beginsel der sociale gelijkheid, gehuldigd door het communisme, leidt tot een regime van verdrukking en dwingelandij?

Ook vandaag staan wij in een periode zoals deze welke de mensheid gekend heeft tijdens de godsdienstoorlogen; ook vandaag staan tegenover elkaar twee ideologieën, die tot elke prijs de overwinning van hun beginselen willen verwezenlijken en daartoe, — zonder twijfel met de beste bedoelingen, — ook de ergste dwangmiddelen wensen te gebruiken. Daarom staan wij ook vandaag in een periode waar alles, wat objectief is, verguisd wordt, waar alles wat zich enkel wil richten naar de onvergankelijke gegevens van de geest dreigt te verzinken, waar de mens geen bewustzijn meer heeft van zijn individuele waardigheid en goedsmoedig deze waardigheid ten offer brengt aan blinde krachten die met machtsmiddelen over zijn lot zullen beschikken.

Doch zowel vroeger als nu is het steeds de hoge eer geweest van de balie en tevens haar hoge maatschappelijke zending zich bij deze toestanden niet neer te leggen en integendeel met alle kracht te reageren tegen deze vernedering van de geest. De advocaat wordt, door de uitoefening zelf van zijn beroep, ertoe

genoopt zich niet te laten meeslepen door de vernietigende gelijkschakeling der politieke ideologie, maar integendeel de belangen, die hem worden toevertrouwd, te verdedigen tegen alle partijdigheid, tegen alle neerdrukkende gelijkschakeling en met de heerlijke objectiviteit die een werkelijk advocaat past.

Voorzeker, de taak die ons thans is opgedragen, verschilt in zeer grote mate van degene die in vroegere jaren door de balie werd vervuld. De reusachtige veranderingen, die zich in het economische leven hebben voorgedaan, hebben ook op de diepste wijze ingegrepen in de juridische structuur van onze gemeenschap. Ontelbaar zijn de grondige wijzigingen, die zich in de laatste jaren hebben voorgedaan in het burgerlijk recht en in het handelsrecht. Het administratief recht heeft zich gesteld gezien voor nieuwe opdrachten en heeft een uitbreiding genomen die nooit is kunnen voorzien worden. In het strafrecht verliezen de gewone gevallen die men deze « van gemeen recht » noemt, hun betekenis en wordt in de hoogste mate de aandacht gewijd aan de economische delicten en aan de vervolging van politieke delinquenten. Zelfs het staatsrecht wankelt op zijn basis en de schendingen der grondwet, die zich in ons land, zoals in alle landen voordoen onder de dwang der omstandigheden en die aanleiding hebben gegeven tot het ontstaan van wat men noemt « het staatsnoodrecht », bedreigen zelfs de diepste gronden van onze rechtsordening. De grondrechten worden niet meer geëerbiedigd en beschouwd als onnuttige en zelfs gevaarlijke overblijfselen van een voorbije periode.

Te midden van deze chaos is aan de leden der balie een uitputtende en een ondankbare taak voorbehouden. Deze taak is een voortdurende worsteling, in de eerste plaats met de wetgever, waarvan zovele leden der balie in wetenschappelijke studies, verhandelingen en verslagen de tekortkomingen in het licht stellen; een worsteling met de magistratuur, waarvan het de eer, maar ook de tragiek is, slaaf te zijn van de wet en zo dikwijls teksten te moeten toepassen waarvan de magistraat zelf in zijn diepste innerlijk niet altijd de opportuniteit erkent, doch waarbij het de advocaat niet zelden gelukt het levende rechtsgevoel van de rechter te doen zegevieren over de letter die doodt; worsteling met de cliënten waarvan de passies en het onbegrip het leven van de advocaat vergallen en zijn gemoed bedroeven.

Maar te midden van dit alles, hoe uitputtend

en ondankbaar zijn taak ook weze, blijft de advocaat trouw aan het hoge beginsel der objectiviteit. Het leidslicht dat hij volgt is steeds dat van het gezonde rechtsgevoel; hij streeft er steeds naar zijn taak te vervullen los van de wisselvalligheden van tijd en plaats. In de belangenstrijd waarvoor hij zijn medewerking verleent, ziet hij beter dan wie ook, in de menigvuldigheid van de gevallen die hem onderworpen worden, het relatieve, niet alleen in de hartstochten zijner cliënten, maar tevens in de wetgeving en in de rechtspraak zelf. Want de advocaat is steeds voortdurend in onmiddellijk contact met de individuele persoon die beroep doet op zijn tussenkomst. Hij heeft steeds de gelegenheid de mens, die zich tot hem wendt, volledig te doorpeilen en zich reenschap te geven van de diepste roerselen die zijn gemoed bewegen en voortdurend ontdekt hij in zijn dagelijkse praktijk hoe zovele aangelegenheden, die volgens zekere normen zouden kunnen beoordeeld worden als verkeerd, onwettig en onrechtmatig, na grondiger ontleding tenslotte het resultaat zijn van edele bedoelingen en van voortreffelijke inzichten.

Door dit voortdurend rechtstreeks contact met het menselijk gemoed krijgt de taak van de advocaat vooral een ethische grondslag en het is zijn fierheid steeds in de eerste plaats te kunnen staan naast de verongelijken, naast de zwakkeren en naast de overwonnenen.

Het is de hooggeëerde Brusselse stafhouder Braffort, die gestorven is als martelaar en wiens nagedachtenis door ons allen zozeer in ere wordt gehouden, die gezegd heeft dat de taak van de advocaat er in bestaat te pleiten waar ook en voor wie ook, doch in de eerste plaats « pour les faibles contre les puissants et pour les vaincus contre les vainqueurs ». Dit woord van Stafhouder Braffort heeft voor ons allen blijvende betekenis.

De advocaat vervult slechts zijn maatschappelijke rol en zijn ethische zending wanneer hij in deze tijd zijn gedragingen aanpast aan dit wachtwoord.

En wanneer wij even terugdenken aan de revolutionaire periode, waaraan ik zoëven herinnerde, de periode der godsdienstoorlogen, die zoveel gelijkenis toont met onze tijd, dan is het ons een zoete troost wanneer wij vaststellen dat de edelste figuur uit deze tijd, degene wiens denken van de grootste betekenis is gebleven op al de volgende perioden, namelijk Erasmus, kan beschouwd worden als een vertegenwoor-

diger van die hoge deugden van objectief denken en ethisch handelen, die ik beschouw als de essentieelste eigenschappen van de werkelijke advocaat.

Maar men moet Erasmus zien zoals de grote Huizinga ons die getekend heeft. De man met het koele oordeel, die zich niet liet medeslepen door de driften van zijn tijd, die zich volmaakt rekenschap gaf van de hoge waarde der oude ordening, welke zozeer in zijn tijd werd aangevallen, maar die toch ook niet blind was voor de noodzakelijke wijzigingen die zich opdrongen en voor de gegevens die de basis zouden worden van een nieuw historisch tijdvak.

Erasmus is een relativist geweest en men heeft het hem bitter verweten; men heeft doen gelden dat hij geen zin heeft gehad voor het heldhaftige, dat zich in zijn tijdsgewricht zo intens veropenbaarde. Maar het relativisme van Erasmus is mij liever dan de politieke passie, die leidt tot blinde strijd met onberekenbare uitslag en wanneer alle hoedanigheden van iemand als Erasmus door de wetenschap zijn samengevat geworden in 't woord «humanisme» dan durf ik voor de advocaten in de eerste plaats de deugden van de humanist opeisen, in die zin dat zij het relatieve inzien van alle ideologieën, die aanspraak maken op absolute waarde, doch zich buigen over de mens, over het individu met zijn grote zwakheden, maar ook met zijn grote hoedanigheden, met zijn egoïsme, maar ook met zijn onbegrensde opofferingsgezindheid.

De humanist beseft dat alle staatsgrenzen kunnen gewijzigd worden, dat elk gezag van heden morgen kan ten onder gaan, dat alle politieke regimes onderhevig zijn aan de meest

onverwachte wisselvalligheden, maar dat de mens steeds zichzelf blijft en dat de taak van de humanist — en dus ook van de advocaat — er vooral in bestaat onder alle regimes, voor alle rechtbanken, overal waar de ene mens beschikt over het recht de andere te beoordelen, de menselijke handelingen te verklaren, toe te lichten en begrijpelijk te maken, opdat zou kunnen geoordeeld worden, voorzeker naar de bestaande wetten en met inachtneming van alle belangen die een politieke gemeenschap waarborgt, doch vooral naar de menselijke bedoelingen en naar de menselijke geaardheid, omdat anders geen rechtvaardig oordeel van blijvende betekenis te verwachten is.

De bezinning over deze taak der advokatuur in de periode die wij beleven, is een van de meest gewichtige aangelegenheden die voortdurend het onderwerp zal uitmaken van onze besprekingen en gedachtenwisselingen in de Vlaamse Conferentie en het is het edel doel van onze vereniging tussen oudere en jongere confraters die vraagstukken te onderzoeken en te bespreken in vriendschappelijke hartelijkheid, met deze zekerheid voor ogen dat, wanneer ook in de tegenwoordige tijd alles moge wankelen, het eeuwenoude beginsel der geestelijke vrijheid en der objectiviteit alsook het ideaal van het humanisme op alle gebied steeds voor de leden van de balie het opperste leidslucht zullen blijven en dat ook, wanneer zovele instellingen en groeperingen thans beheerst worden door politieke passie en door blind geloof in ideologische wachtwoorden, in de schoot van de balie de geest der vrijheid, der objectiviteit en der humanistische levensbeschouwing een laatste schuilplaats zal vinden.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 23 October 1947.

Eerste Voorzitter: M. Soenens.  
Raadsheer-Verslaggever: M. Fontaine.  
Advocaat-Generaal: M. Colard.

**Huur en verhuur. — Verlenging van huurovereenkomsten door wettelijke maatregelen. — Niet mogelijk wanneer de bestemming van het verhuurde goed moet veranderd worden.**

*Hoe algemeen ook de bewoordingen zijn, die de wetgever gebruikt wanneer hij voorschrijft dat aan een huurovereenkomst zonder voorafgaandelijke opzegging aan de huurder geen einde kan worden*

*gesteld, of dat huurovereenkomsten na het verstrijken van de contractueel bedongen termijn kunnen verlengd worden, mogen dergelijke bepalingen evenwel niet toegepast worden op huurovereenkomsten, die door het verdwijnen van hun object een einde hebben genomen. Verlenging van een huurovereenkomst onderstelt toch, dat de bestemming van het verhuurde goed vatbaar is voor verlenging. Indien de bestemming van het verhuurde, in strijd met de bedingen van de overeenkomst, zou dienen veranderd te worden, moet art. 1741 B.W. worden toegepast.*

Leclair t/ Bossuyt.

Gelet op het bestreden vonnis op 23 Mei 1945

gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde;

*Over het enig middel* : schending der artikelen 97 der Grondwet; 1134, 1709 en 1719 van het Burgerlijk Wetboek; artikel 2 van het besluit van 15 Juli 1943 en desnoods de besluiten van 20 September 1940, 28 April 1941 en 18 November 1942 op de huur der huizen, daar het bestreden vonnis beslist heeft dat de verweerders geen opzeg moesten betekenen vermits de huur volgens de huurpacht einde had genomen op 1 September 1943 en dat in alle geval de dagvaarding van 3 September 1943 de waarde had van een opzeg, wanneer artikel 1 van het besluit van 18 November 1942 aan alle huurders toelaat verlenging te vragen, wat eiser gedaan heeft vóór de heer Vrederechter van Ninove, zich verwerende tegen de dagvaarding; en daar het bestreden vonnis zegt dat « sedert 1 September 1943 er geen huurcontract meer bestaat », wanneer artikel 2 van het besluit van 15 Juli 1943 zegt dat alle huur van huizen maar einde neemt mits een opzeg gegeven door de verhuurder, en wanneer de verweerders geen opzeg hebben betekend aan eiser en men in alle geval de dagvaarding van 3 September 1943 niet kan aanzien als een opzeg daar deze dagvaarding noch de opzeg noch het bericht bevat dat de huurder 15 dagen heeft om verlenging te vragen van de huurpacht; en wanneer indien men de dagvaarding toch moest aanzien als een regelmatige opzeg toch het verweer voor de Vrederechter door de eiser (huurder) moet aangezien worden als strekkende tot de verlenging van de huurpacht; en wanneer het bestreden vonnis die verlenging moest te gemoet komen overeenkomstig artikel 1 van het Besluit van 15 Juli 1943;

Overwegende dat verweerders, bij daging d.d. 3 September 1943, aanlegger hebben gedagvaard ten einde hem te horen veroordelen om het hem verhuurd perceel grond te verlaten; dat het bestreden vonnis aan die eis heeft recht gedaan;

Overwegende dat aanlegger aan het bestreden vonnis verwijt aldus er over te hebben beslist, dan wanneer hij geen aanzegging gekregen heeft van een opzegging (schending van artikel 2 van de Besluit-Wet d.d. 25 Juli 1943), en dan wanneer hij zich in de vereiste voorwaarden bevond om een verlenging van huurovereenkomst te bekomen (schending van artt. 1 en volgende van de Besluit-Wet d.d. 18 November 1942);

Overwegende dat het bestreden vonnis de veroordeling van aanlegger om de verhuurde plaatsen te ontruimen steunt hierop, dat het voorwerp van de huurovereenkomst op 1 September 1943 een einde genomen heeft en dat alle verlenging van huurovereenkomst na die datum onmogelijk geworden is;

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden vonnis blijkt dat het betwist perceel verhuurd werd als industriële grond, om er bakstenen te maken met de aarde welke er uit getrokken wordt; dat het vonnis ook vaststelt dat de exploitatie waartoe het stuk grond verhuurd was geweest een einde moest nemen op 1 September 1943 en op die datum werkelijk einde genomen heeft;

Overwegende dat de vaststelling van het vonnis luidens dewelke de exploitatie waartoe het perceel was verhuurd geweest op 1 September 1943 einde had genomen, van feitelijke aard en dus souverain is;

Overwegende dat, hoe algemeen ook de bewoordingen mogen zijn van de besluiten die beschikken dat aan geen huurovereenkomst einde kan gesteld worden zonder dat voorafgaandelijk aan de huurder een opzegging betekend is geweest, of dat de huurovereenkomsten kunnen verlengd worden na het verstrijken van de termijn waarvoor ze werden gesloten, die bepalingen niet kunnen toegepast worden wanneer de huurovereenkomst einde heeft genomen door het verdwijnen van het voorwerp er van — ter zake door de voltrekking van de exploitatie waartoe ze werd aangegaan; dat de verlenging van een huurovereenkomst onderstelt dat de bestemming van het verhuurd goed vatbaar is voor verlenging na gezegde termijn; dat ter zake, de verlenging van de huurovereenkomst slechts zou kunnen begrepen worden mits een verandering in de bestemming van het verhuurde, wat strijdig zou zijn met de bedingen van het contract; dat het genot van aanlegger, bij overeenkomst bestemd om bakstenen te maken, niet zou kunnen veranderd worden in de exploitatie van het perceel als bebouwbare grond;

Overwegende dat, krachtens artikel 1741 van het Burgerlijk Wetboek, het huurcontract ontbonden wordt door het te niet gaan van het verhuurde goed;

Overwegende dat het bestreden vonnis, zonder de in het middel aangeduide wetsbepalingen te schenden, heeft kunnen beslissen dat de betwiste huurovereenkomst definitief einde had genomen, en aanlegger heeft kunnen veroordelen om de verhuurde plaatsen te ontruimen;

*Om die redenen :*

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten en tot een vergoeding van 150 fr. jegens verweerder.

## HOF VAN VERBREKING

2de kamer. — 27 October 1947.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Simon.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

1. Openbaar Ministerie. — Ondeelbaarheid der instelling.
2. Nietigheid (in strafzaken). — Vermelding in het proces-verbaal der terechtzitting van een andere naam dan die van de Officier van het O. M.
3. Ontvankelijkheid (in strafzaken). — Middel voor de eerste maal in cassatie opgeworpen.

1. Indien de aanwezigheid van het O.M. op de terechtzitting op straf van nietigheid van procedure en vonnis vereist is, betekent dit geenszins, dat dezelfde officier van het O.M. alle fasen van de rechtspleging moet bijwonen. Immers de magistraten van eenzelfde parket kunnen elkander vervangen, krachtens het principe van de ondeelbaarheid hunner instelling.

2. *De vermelding in het proces-verbaal der terechtzitting van een andere naam dan die van de officier van justitie, die de vordering heeft voorgedragen, is als een loutere materiële vergissing te beschouwen, die geen nietigheid van de procedure ten gevolge heeft. (S.V. art. 408)*
3. *Het middel, dat voor de eerste maal in cassatie wordt opgeworpen en gesteund is op de onregelmatigheid der procedure wegens een door de burgerlijke partij niet geldig-gegeven volmacht, is niet ontvankelijk.*

De Vos Gaston

Gelet op het bestreden arrest gewezen op 30 Juni 1947 door het Militair Gerechtshof zetelende te Gent;

I. Aangaande de voorziening gericht tegen de beslissing over de publieke vordering :

*Over het middel tot cassatie*, afgeleid uit de strijdigheid der vermeldingen van het proces-verbaal der terechtzitting van 23 Juni 1947 luidens hetwelk de Heer substituut-auditeur generaal De Vreeze het Militair Gerechtshof heeft gevorderd aanlegger te veroordelen tot levenslange hechtenis en die van het bestreden arrest dat vaststelt dat de Heer substituut-auditeur generaal Vanhoudt gehoord is geweest :

Overwegende dat het proces-verbaal der terechtzitting van 23 Juni 1947 authentiek constateert dat de officier van het Openbaar Ministerie, die er in bij zijn naam is aangeduid, gehoord is geweest in zijn vordering strekkende tot bovenbedoelde veroordeling, dat nadat aanlegger's raadsman gehoord was geweest en zijn verweermiddelen had voorgesteld, de zitting geheven werd en de zaak verwezen naar de terechtzitting van 24 Juni 1947 tot voortzetting;

Dat luidens het proces-verbaal dezer terechtzitting de raadslieden van aanlegger's medebeklaagden aan de beurt kwamen, waarna, al de wettelijke pleegvormen vervuld zijnde geweest de Heer voorzitter de debatten heeft gesloten verklaard en de zaak verwezen voor uitspraak naar de terechtzitting van 30 Juni 1947;

Overwegende dat uit geen enkel processtuk blijkt dat de debatten heropend werden en dat een nieuwe vordering werd uitgesproken door een ander lid van het Openbaar Ministerie buiten de aanwezigheid van aanlegger;

Dat inderdaad blijkens de vermeldingen van het proces-verbaal der terechtzitting van 30 Juni 1947, de Heer substituut-auditeur generaal Van Houdt de zetel van het Openbaar Ministerie bekleedde en dat nadat de deurwaarder de zaak opgeroepen had de heer voorzitter het arrest in openbare zitting heeft voorgelezen;

Overwegende dat zo de aanwezigheid van het Openbaar Ministerie op de terechtzitting is vereist op straffe van nietigheid van procedure en vonnis, het geenszins nodig is dat dezelfde officier van het Openbaar Ministerie al de fazen der rechtspleging bijwone;

Dat de magistraten van een zelfde parket elkan- der vervangen krachtens het principe van de ondeel- baarheid van hunne instelling;

Overwegende dat de officier van het Openbaar

Ministerie die bij de uitspraak aanwezig is geweest, evenals degene die op de terechtzitting van 23 Juni 1947 aanlegger's veroordeling heeft gevorderd daar- toe gelijk bevoegd en gekwalificeerd waren;

Dat de louter stoffelijke dwaling die in het arrest werd begaan omtrent de naam van de magistraat van het Parket die in de zaak gevorderd heeft niet bij machte is de procedure nietig te maken :

Dat mitsdien het middel niet kan aanvaard wor- den;

Overwegende bovendien, dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechts- vormen werden nageleefd en dat de beslissing over- eenkomstig de wet is;

II. Aangaande de voorziening ingesteld tegen de beslissing over de vordering van de burgerlijke partij Belgische Staat :

Overwegende dat geen bijzonder middel tot cas- satie wordt voorgesteld en dat het Hof er geen ambtshalve opwerpt;

III. Aangaande de voorziening ingesteld tegen de beslissing op de vordering van de burgerlijke partij samenwerkende vennootschap « Het Licht » ;

*Over het enig middel tot cassatie aangevoerd door aanlegger* : onregelmatigheid der procedure doordat niet blijkt dat de Heer Desmedt, beheerder van voormelde burgerlijke partij, houder was van een volmacht die hem bekwaam maakt de samen- werkende vennootschap « Het Licht » te vertegen- woordigen op de terechtzitting van het Militair Gerechtshof, of althans dat de volmacht waarvan de Heer Desmet houder was hem gegeven werd overeenkomstig de standregelen van de vennoot- schap :

Overwegende dat het middel niet aangevoerd is geweest vóór de rechter over de grond en mitsdien niet ontvankelijk is;

*Om die redenen,*

Verwerpt de voorziening;

Verwijst aanlegger in de kosten.

## HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 13 October 1947.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. De Clippele.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

1. *Bevoegdheid van de militaire rechtbanken. — Toe- passingsmodaliteiten van de Londense besluitwet van 26 Mei 1944.*

2. *Voorlopige hechtenis. — Onregelmatigheden in de procedure zonder uitwerksel t.a.v. het arrest van veroordeling.*

1. *De militaire rechtbanken, krachtens de Londense be- sluitwet van 26 Mei 1944 opgericht, zijn bevoegd, ook na het verstrijken van de 12 maanden die vol- gen op de totale bevrijding van het grondgebied, kennis te nemen van de misdrijven, die bij deze rechtbanken te voren werden aanhangig ge maakt of reeds het voorwerp van een onderzoek uitmaakten. (B.W. 26 Mei 1944, art. 11.)*

2. *Onregelmatigheden in de procedure terzake van de voorlopige hechtenis — in casu : verlening van een*

*bevel tot aanhouding zonder voorafgaandelijke ondervraging van de verdachte — hebben geen uitwerksel op de geldigheid van het arrest van veroordeling. (S.v. artt., 94 en 408.)*

De Winter Leon.

Gelet op het bestreden arrest op 11 Juli 1947 gewezen door het Militair Gerechtshof, zetelende te Gent;

*Over het eerste middel*: schending van de Besluit-wet van 26 Mei 1944,

doordat het bestreden arrest de bevoegdheid van de militaire rechtsmacht verrechtvaardigt door de motivering dat de zaak in de notitiën van het Krijgsauditoraat ingeschreven was, zoals blijkt uit een bevel tot huiszoeking van 14 Januari 1946,

als wanneer de militaire rechtsmacht niet meer bevoegd is voor het beoordelen van misdrijven tegen de veiligheid van de Staat, waarvan zij geen kennis heeft ten laatste van het verloop van twaalf maanden te rekenen voor de officiële datum der bevrijding, zijnde vóór 15 Februari 1946,

terwijl het eerste stuk van onderzoek ten laste van aanlegger bestaat in een proces-verbaal van 27 Juli 1946 en de inschrijving op de notitiën van het Krijgsauditoraat op zich zelf niet kan beschouwd worden als een akte van onderzoek,

en terwijl het bevel tot huiszoeking van 14 Januari 1946 niet gericht was tegen aanlegger, maar tegen twee personen van Aalst, die dezelfde naam dragen;

Overwegende dat luidens artikel 11 van het Besluit-wet d.d. 26 Mei 1944, na het verstrijken van de 12 maanden die volgen op de totale bevrijding van het grondgebied, de militaire rechtsmachten bevoegd overeenkomstig de bepalingen van de Besluit-wet blijven kennis nemen van de misdrijven die daarbij vroeger aanhangig werden gemaakt en van die welke reeds het voorwerp van een onderzoek uitmaakten;

Overwegende dat het arrest vaststelt dat op 14 Januari 1946 de Krijgsauditeur ter zake een bevel tot huiszoeking heeft verleend;

Dat die vaststelling de bevoegdheid van de militaire rechtsmacht wettelijk rechtvaardigt;

Overwegende dat de bewering in het middel dat dit bevel niet tegen de aanlegger verleend werd en aan de zaak vreemd is, geen steun vindt in het bestreden arrest en evenmin in de andere stukken der rechtspleging, waarmede het Hof rekening mag houden;

Dat het middel aldus niet kan aangenomen worden;

*Over het tweede middel*: schending van artikel 94 van het Wetboek van Strafvordering,

doordat aanlegger op 18 September 1946 onder aanhoudingsmandaat werd geplaatst zonder dat hij voorafgaandelijk onderhoord werd;

Overwegende dat de onregelmatigheden, begaan in de rechtspleging betreffende de voorlopige hechtenis, geen uitwerksel hebben op de geldigheid van het arrest van veroordeling; dat het middel, al ware het ook gegrond, de verbreking van het bestreden arrest niet zou medeslepen;

Dat het middel derhalve van belang ontbloomt en dus niet ontvankelijk is;

En overwegende voor het overige dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

*Om die redenen*:

Verwerpt de voorziening;

Verwijst aanlegger in de kosten.

NOOT: Betreffende het uitwerksel van de onregelmatigheden begaan in de procedure betreffende de voorlopige hechtenis t.a.v. van het vonnis, subs. het arrest van veroordeling staat de cassatie-rechtspraak vast. Vgl. o.m. Cassatie, 7 Juli 1947, R.W. 1947-1948, 220.

## HOF VAN BEROEP TE GENT (Bureel van gerechtelijke Bijstand)

28 November 1947.

Voorzitter: M. Van Wetter.  
O. M.: M. Delahaye.

**Gerechtelijke bijstand in zake echtscheiding door onderlinge toestemming.**

*Krachtens art. 2, 2° van de wet van 29 Juni 1929 kan het voordeel van de gerechtelijke bijstand verleend worden, buiten elk rechtsgeschil om, voor handelingen behorend tot de vrijwillige rechtspraak, voor handelingen die daaraan noodzakelijk voorafgaan, alsmede voor handelingen waarbij een notaris moet optreden, zoals in zake echtscheiding door onderlinge toestemming.*

Clauw Edmond en Konsdorf Anna.

Gezien het verzoekschrift ingediend door de echtgenoten Edmond Clauw, werkman en Anna Konsdorf, fabriekwerkster, wonende te Gent, Veermanstraat, 44, bij het bureel van gerechtelijke bijstand der rechtbank van eerste aanleg te Gent en strekkende tot het bekomen, met het oog op de echtscheiding door onderlinge toestemming, van het voordeel voorzien bij de wet van 29 Juni 1929 betreffende de gerechtelijke bijstand en de toelating om kosteloos te procederen;

Gezien de beslissing van voormeld bureel dd. 19 Juni 1947 waarbij de bijstand werd geweigerd;

Overwegende dat de Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent tijdig en op geldige wijze in hoger beroep is gekomen tegen deze beslissing;

Overwegende dat partijen regelmatig gehoord werden en in hun voornemen volharden om tot echtscheiding over te gaan;

Overwegende dat hun onvermogen bewezen is door de aangebrachte getuigschriften waarvan dit betreffende de verzoeker behoorlijk opgemaakt, eerst op 24 November 1947 werd neergelegd;

Gezien het huwelijksboekje van verzoekers;

Overwegende dat de voorschriften van artikel 279 en 260 van het burgerlijk wetboek nageleefd werden; Overwegende dat het bureel zijne weigering ten onrechte steunde op het feit dat het hier geen eigenlijk geding geldt;

Dat, immers, naar luid van artikel 2, 2° van de wet van 29 Juni 1929, bijstand kan worden verleend,

buiten elk eigenlijk rechtsgeschil, voor handelingen behorende tot de vrijwillige rechtspraak, voor handelingen die aan deze noodzakelijk voorafgaan, alsmede voor handelingen waarbij een notaris moet optreden;

Overwegende dat de handelingen, waarbij de notarissen moeten optreden, in zake echtscheiding door onderlinge toestemming, noodzakelijk aan de vrijwillige rechtspraak voorafgaan;

Dat het aan het bureau behoort de notarissen aan te duiden (artikels 28 en 29 der wet van 29 Juni 1929);

*Om deze redenen :*

Het bureau, gelet op art. 24 der wet van 15 Juni 1935, gehoord het eensluidend advies van de heer Substituut Procureur-Generaal Delahaye, ontvangt het hoger beroep, verklaart het gegrond, doet te niet de bestreden beslissing en, opnieuw wijzende verleent aan de verzoekers het voordeel van de gerechtelijke bijstand met het oog op de echtscheiding door onderlinge toestemming, wijst de notarissen J. Fobe en D. Martens, residerende te Gent, aan, die kosteloos hun ambt zullen verlenen, verstaat dat de kosten van de aanleg ten laste zijn van de Staat.

#### BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

10 November 1947.

Voorzitter : M. Hellemans.  
Rechters : M.M. Verwigen en Lox.  
O. M. : M. Dieudonné.  
Pleiter : Mr Maerten.

**Ontkenning van de wettigheid van een kind. — Afzonderlijke woonplaats van de vrouw blijkende uit een proces-verbaal van niet-verzoening.**

*Wanneer tijdens een ingestelde vordering tot echtscheiding de voorzitter een proces-verbaal van niet-verzoening opstelt, waaruit blijkt dat de vrouw een afzonderlijke woonplaats bezit, en het bij art. 239 B.W. bepaalde bevel geeft, impliceert zulks een stilzwijgende machtiging aan de vrouw om haar afzonderlijke woonplaats te behouden. De in art. 313 B.W. bedoelde termijn van 300 dagen zal derhalve een aanvang nemen op de dag volgende op dit bevel van de voorzitter.*

Sn. t/ De W. q.q. en L.

Gezien de inleidende dagvaarding betekend de 4 Augustus 1947 aan 1e verweerder bij geregistreerd exploit van deurwaarder J. De Blauw en aan 2e verweerder, bij geregistreerd exploit van deurwaarder Ernest Van Horen te Brussel;

Aangezien 1e verweerder De W. Raymond bij beraadslaging van de familieraad gehouden onder het voorzitterschap van de heer Vrederechter van het kanton Mechelen-Noord dd. 8 Juli 1947 tot voogd ad hoc werd benoemd van het kind Liliane, Maria;

Aangezien de beide verweerders, alhoewel behoor-

lijk gedagvaard, niet verschenen zijn, en geen pleitbezorger hebben gesteld;

Aangezien eiser de ontkenning van het vaderschap vordert van het kind Liliane Maria, geboren te Antwerpen op 10 Juli 1947 en ingeschreven in de registers der geboorteakten der stad Antwerpen onder nummer 2135 van het jaar 1947;

Aangezien eiser, bij buitengerechtelijke akte, betekend bij geregistreerd exploit van deurwaarder Van Horen voornoemd, d.d. 8 Juli 1947, dus binnen de maand der geboorte, de ontkenning van het vaderschap liet betekenen;

Dat binnen de maand dezer betekening namelijk de 4 Augustus 1947, de vraag voor de Rechtbank ingeleid werd luidens art. 318 van het B.W.;

Aangezien het blijkt uit het proces-verbaal, opgesteld door de heer Voorzitter dezer Rechtbank de 7 Januari 1946 bij de oproeping in verzoening als gevolg aan de eis tot echtscheiding wegens een bepaalde oorzaak, ingeleid door eiser, tegen tweede verweerder, dat deze laatste afzonderlijk woonde en er tussen partijen geen verzoening kon bewerkt worden;

Aangezien de echtgenoten, tijdens het geding in echtscheiding, recht hebben op een afzonderlijke woonst, dat deze niet dient bevolen noch aangeduid wanneer hierover geen betwisting ontstaat;

Aangezien het bevel van de heer Voorzitter dd. 17 Januari 1946 toelattende de procedure voort te zetten, stilzwijgend aan tweede verweerder toeliet haar afzonderlijke woonst te behouden;

Aangezien het kind geboren is meer dan 300 dagen na de feitelijke scheiding der echtelingen Sn.-L.; dat de echtscheiding voltrokken werd door de overschrijving in de registers van de burgerlijke stand de 2e Mei 1946 van het vonnis dezer Rechtbank dd. 22 December 1946, hetwelk aan eiser de gevraagde echtscheiding toestond;

Aangezien, in casu, de voorwaarden gesteld bij art. 313 al. 2 van het B. W. vervuld zijn;

Aangezien de schikkingen van artt. 2, 34, 35, 36, 37, 40. 41 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd;

*Om deze redenen :*

De Rechtbank, gehoord in openbare terechtzitting de heer Dieudonné, substituut procureur des Konings, in zijn eensluidend advies, verleent verstek tegen de niet-verschenen verweerders en voor het voordeel, verklaart geldig naar de vorm en gewettigd ten gronde, de ontkenning door eiser van de wettigheid van het kind, geboren te Antwerpen dd. 10 Juni 1947, ingeschreven in de registers van de geboorteakten der stad Antwerpen onder de naam van .....

zegt dienvolgens voor recht dat het kind de naam van eiser, die zijn vader niet is en tot wiens familie het niet behoort, niet mag dragen;

beveelt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand der stad Antwerpen dit vonnis in de lopende registers van de geboorteakten in te schrijven, dadelijk nadat hem hiervan een regelmatig afschrift zal overhandigd zijn geweest, er melding van te maken op de rand van de geboorteakte van bedoeld kind en in de jaartafels en binnen de drie dagen daarvan kennis te geven aan de heer Procureur des Konings

die er voor zorgt dat deze meldingen op gelijke wijze gedaan worden in de ter griffie berustende registers.

Verwijst verweerders in de kosten;

zegt dat dit vonnis eerst uitvoerbaar zal zijn nadat de formaliteiten voorzien bij art. 548 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vervuld zijn.

NOOT: Zie in gelijke zin Hof Luik, 12 November 1937, Pas. 1938, II, 107; Hof Brussel 29 Maart 1939, Pas. 1939, II, 117; Hof Luik, 22 Maart 1945, Pas. 1945, II, 23, met noot. Vgl. verder Kluyskens, Personen- en Familierecht, nr 543, 2°; De Page, I, nr 1090.

## CORRECTIONELE RECHTBANK TE BRUGGE

3e Kamer. — 8 Juli 1947.

Voorzitter: M. Walin.

Rechters: M.M. Claeys en Van der Meersch.

O. M.: M. De Wulf.

Pleiters: Mrs Fraeys de Veubeke loco E. Mertens (Antwerpen), Gillon en Carton.

1. Verzet (in strafzaken). — Gevolgen t. a. v. het verstekvonnis en de vroegere procedure.
2. Rechtsmacht van de correctionele rechtbank. — Werking van een vonnis van uitstel.
3. Vonnis (in strafzaken). — Nietigheid van verstekvonnis na onbepaald uitstel van de zaak en zonder nieuwe dagvaarding.
4. Tussenkoms (in strafzaken). — Ontvankelijkheid.
5. Het aanhangig maken van de zaak bij de correctionele rechtbank. — Op welke wijze geschiedt dit?

1. *De aanvaarding van het verzet door de correctionele rechtbank heeft ten gevolge, dat de bij verstek uitgesproken veroordeling voor niet bestaande wordt gehouden; de voorafgaande procedure blijft evenwel bestaan (S.V. 187).*
2. *Wanneer een zaak bij de correctionele rechtbank aanhangig gemaakt is, kan alleen het vonnis, dat over het geding definitief uitspraak doet, een einde stellen aan de rechtsmacht dezer rechtbank. Een rechterlijke beslissing, waarbij een zaak onbepaald wordt uitgesteld, kan niet als een dergelijk vonnis worden aangezien.*
3. *Een verstekvonnis, uitgesproken na een onbepaald uitstel van de zaak en zonder nieuwe dagvaarding, is nietig wegens schending van de rechten der verdediging.*
4. *Een oproep in tussenkoms of in vrijwaring voor de strafrechter is niet ontvankelijk. Een persoon kan een andere persoon voor de strafrechter slechts alleen dan rechtstreeks dagvaarden, wanneer de dagvaarding als een aanstelling van burgerlijke partij kan beschouwd worden.*
5. *Een zaak kan bij de correctionele rechtbank alleen aanhangig gemaakt worden door een verwijzing van de raadkamer, door de rechtstreekse dagvaarding van de Procureur des Konings en — met uitsluiting van alle andere personen — van de burgerlijke partij (S.V. Art. 182)*

Commissaris t/ O. M., Carette q.q., Warmoes en cs.

Overwegende dat de verdachte Warmoes in zijn hoedanigheid van eigenaar van het huis gelegen te Blankenberge, Bakkerstraat, 21, en als gevolg van een ongeval veroorzaakt door het instorten van een met glas bedekte kelderopening waardoor Yvette Carette zware verwondingen aan een harer

benen opliep, gedagvaard werd door het Openbaar Ministerie, op grond van artt. 418, 420 SWB, om te verschijnen voor de Correctionele Rechtbank alhier op 17 April 1946;

Overwegende dat de zaak op onbepaalde datum werd uitgesteld;

Overwegende dat Warmoes opnieuw door het Openbaar Ministerie gedagvaard werd voor de zitting van 12 Juni 1946;

Overwegende dat Warmoes op zijn beurt rechtstreeks dagvaardde om te verschijnen op dezelfde zitting de genaamde Van den Reeck Barbara en Commissaris Leonie, onderscheidelijk huurster van kwestig huis en onderhuurster van het gelijkvloers teneinde zich beiden te horen verwijzen in het geding tussen te komen opdat het Openbaar Ministerie desgevallend de toepassing der wet zou vorderen, en de rechtbank op de vraag zou vonnissen, zowel op straf- als op eventueel burgerlijk gebied;

Overwegende dat ter zitting van 12 Juni 1946 beide zaken die toen niet waren samengevoegd, op onbepaalde datum werden uitgesteld;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie Warmoes herdaagde voor de zitting van 23 Maart 1947;

Overwegende dat deze laatste echter vergat de door hem in tussenkoms geroepen personen te herdagen voor diezelfde zitting;

Overwegende dat ter zitting van 25 Maart 1947 de Rechtbank beide zaken samenvoegde;

Overwegende dat Carette Marcel zich aanstelde als burgerlijke partij tegen de drie verdachten Warmoes, Van den Reeck en Commissaris;

Overwegende dat de Rechtbank Warmoes op tegenspraak en Van den Reeck bij verstek vrij sprak en Commissaris Leonie bij verstek veroordeelde tot een geldboete van 26 fr. × 7 of subsidiair acht dagen gevangenis, voorwaardelijk voor een termijn van drie jaar alsook tot het betalen, ten titel van schadevergoeding aan de burgerlijke partij handelende qualitate een som van 15.000 fr. + 6724,50 frank;

Overwegende dat dit bij verstek uitgesproken vonnis aan Commissaris Leonie werd betekend op 16 April 1947, dat deze laatste verzet aantekende op 23 April 1947;

Overwegende dat dit verzet zich namelijk steunde: 1) op het feit dat de Rechtbank de verzet doende persoon bij verstek had veroordeeld zonder dat deze opnieuw was gedaagd geworden en dus niet wist dat de zaak op de zitting van 25 Maart 1947 zou verhandeld worden;

2) op het feit dat de eis tot tussenkoms uitgaande van Warmoes tegen Van den Reeck en Commissaris niet ontvankelijk was, en de Correctionele Rechtbank dienvolgens onbevoegd was Commissaris te veroordelen tot een straf en tot schadevergoeding;

Overwegende dat bij ditzelfde exploit van verzet de verzetdoende persoon eveneens Warmoes, de burgerlijke partij Carette en Van den Reeck Barbara dagvaardde en als volgt besloot:

1) de eis van het Openbaar Ministerie noch ontvankelijk noch gegrond te verklaren en dienvolgens haar te horen ontlasten der veroordeling te haren laste uitgesproken;

2) de gedaagde Warmoes zijn eis tot tussenkomst van verzoekster in een strafrechtelijk geding noch ontvankelijk noch gegrond te horen verklaren, en hem dienvolgens te horen afwijzen;

3) de gedaagde burgerlijke partij zo in eigen naam als qualitate qua, zijn eis tegen haar ingesteld noch ontvankelijk noch gegrond te horen verklaren en dienvolgens te horen afwijzen;

4) de gedaagde Van den Reeck te horen zeggen dat in geval er verantwoordelijkheid bestaat, deze op haar rust en zij gehouden zal zijn verzoekster te vrijwaren tegen elke veroordeling tot schadevergoeding weke tegen deze laatste zal uitgesproken worden;

Overwegende dat het verzet tijdig werd ingesteld en als ontvankelijk voorkomt;

Overwegende dat de toestand op zuiver juridisch standpunt zich als volgt voordoet :

1) voor wat betreft Warmoes en Van den Reeck heeft het vonnis van 25 Maart 1947 zonder twijfel kracht van gewijsde bekomen, zodanig dat het vonnis beide personen definitief buiten zaak heeft gesteld zowel of strafrechtelijk als op burgerlijk gebied;

2) voor wat aangaat de verzet doende partij Commissaris betreft, heeft het aanvaarden van het verzet door de Rechtbank, als onmiddellijk gevolg dat het vonnis van 26 Maart 1947 waartegen verzet, als niet bestaande dient beschouwd, dit ingevolge art. 187 van het wetboek van Strafvordering, laatste alinea doch laat bestaan in haar geheel de voorafgaande procedure (Verbr., 25 April 1932, Pas. 1932, I, 134);

Overwegende dat de eerste vraag die zich stelt de volgende is : « kon de Rechtbank op 25 Maart 1947 zonder nieuwe dagvaarding vanwege Warmoes de rechtstreekse gedaagde Commissaris veroordelen ? »

Overwegende dat het vaststaat dat de Rechtbank zeker en vast gevat was en gevat bleef door de eerste rechtstreekse dagvaarding uitgaande van de verdachte Warmoes in dato 7 Juni 1946; om reden een rechtbank een maal dat zij gevat is, enkel kan ontslagen worden wanneer zij haar rechtsmacht heeft uitgeput d.w.z. wanneer zij uitgesproken heeft door een vonnis dat in haar sfeer van rechtsmacht definitief is;

Overwegende dat een beslissing van uitstel der zaak een vonnis is ten gronde dat de rechtsmacht van de Correctionele Rechtbank niet uitput, dat dienvolgens de Rechtbank op 25 Maart 1947 zonder twijfel gevat bleef;

Overwegende dat het vonnis uitgesproken door de Rechtbank op voormelde datum nochtans als nietig dient beschouwd voor wat betreft Commissaris, om reden de rechten van de verdediging ontegensprekelijk werden gekrenkt, daar deze laatste immers in de gelegenheid niet was gesteld geworden hare verdediging voor te brengen;

Overwegende dat de Rechtbank nochtans het vonnis niet nietig kan verklaren en alleen maar hoeft vast te stellen dat ingevolge het aanvaarden van het verzet het vonnis niet meer bestaat in zover het de partij Commissaris betreft;

Overwegende dat de Rechtbank nu dat het verzet werd aanvaard, zich moet vergenoegen met na te

gaan indien de procedure die het vonnis van 25 Maart 1947 voorafging, geldig was en meer bepaaldelijk in dit geval na te gaan indien de rechtstreekse dagvaarding van Warmoes op 7 Juni 1946 wel degelijk regelmatig was en uitging van een persoon die daartoe de bevoegdheid had;

Overwegende dat dan alleen maar een persoon een ander persoon rechtstreeks kan dagvaarden, indien het bewezen is dat hij door een ongeval of door het feit van een derde een zekere schade heeft geleden die hem persoonlijk is en zijn oorsprong vindt in dit strafbaar feit waarvoor de rechtstreekse dagvaarding wordt gedaan, met andere woorden indien de rechtstreekse dagvaarding geldt als een aanstelling als burgerlijke partij;

Overwegende dat het hier ter zake Warmoes persoonlijk geen rechtstreekse schade heeft geleden, dat hij door de dagvaarding van het Openbaar Ministerie in dato 8 Maart 1946 enkel maar een een zekere morele schade heeft ondergaan doch dat tussen deze zedelijke schade en het ongeval er geen verband bestaat dat aanleiding zou kunnen geven tot aanstelling van burgerlijke partij tegen de werkelijk verantwoordelijke van de inbreuk op de strafwet;

Overwegende ten andere dat Warmoes tot geen schadevergoeding besloten heeft zodanig dat mag worden aangenomen dat hij de bedoeling niet heeft gehad zich als burgerlijke partij tegen Commissaris aan te stellen;

Overwegende dat de enige bedoeling van Warmoes is geweest — en dat spruit immers voort uit de bewoording van het exploit — Commissaris te dagvaarden om in het geding tussen te komen en haar in zake te roepen om zijn eigen onschuld te bewijzen;

Overwegende dat in dit geval deze dagvaarding echter als niet ontvankelijk dient beschouwd te worden daar Warmoes de hoedanigheid niet had Commissaris voor de Correctionele Rechtbank te dagvaarden;

Overwegende dat de vorderingen in vrijwaring of in waarborg immers voor de Strafrechtbanken niet zijn toegelaten; (zie Schuind T. II, blz. 443; Van Roye, nr 90 en volg.); dat art. 182 W.B. Strafv. bepaalt dat een zaak bij de Correctionele Rechtbank kan worden ahangig gemaakt door verwijzing door de Raadkamer en door de rechtstreekse dagvaarding van de Heer Procureur des Konings en de burgerlijke partij die enkel bij uitsluiting van alle andere personen, de publieke vordering in gang zet of uitlokt (Helie, T. I, nr 716 en 717; Verbr. 16 April 1934 Pas. I, 238);

Overwegende dat dienvolgens de procedure die het vonnis van 25 Maart 1947 voorafging nietig is en de Rechtbank dus niet regelmatig gevat was noch op strafrechtelijk gebied noch op burgerlijk gebied;

De Rechtbank aanvaard het verzet en er op beslissende;

Verklaart het vonnis waartegen verzet als niet bestaande;

Stelt vast dat de rechtstreekse dagvaarding uitgaande van Warmoes niet geldig is;

Verzendt Commissaris Leonie van het vervolg,

vrij van kosten en stelt Van den Reeck Barbara buiten zaak ;

Verklaart de aanstelling der burgerlijke partij Carette Marcel zo zij handelt tegen Commissaris Leonie niet ontvankelijk, en veroordeelt haar tot de kosten harer aanstelling alsmede tot de kosten van het verzet;

Veroordeelt nochtans Commissaris Leonie tot een deel der verzetkosten in zover het Warmoes en Van den Reeck betreft;

Belast het Openbaar Ministerie met de uitvoering van dat vonnis.

NOOT: Het vraagstuk van de tussenkomst in strafzaken werd in de rechtspraak van de laatste veertig jaren, ook in die van het Hof van Verbreking, niet op een voldoening-gevende wijze opgelost, zodat de rechtsleer een ingrijpen van de wetgever wenselijk achtte. (Vgl. o.a. Schuind, *Traité pratique de droit criminel* (1942), II, p. 446)

Het bovenstaand vonnis beroept zich op een cassatie-arrest van 16 April 1934 (Pas. 1934, I, 238), waarbij de vrijwillige en niet agressieve tussenkomst voor de repressieve rechtbanken ontvankelijk werd verklaard. Een jaar later echter werd dit standpunt, dat sedert het arrest van 20 Juni 1910 (Pas. 1910, I, 353) onafgebroken door ons hoogste gerechtshof werd ingenomen — zij het nauwkeuriger omschreven en beperkt — verlaten. Bij arrest van 8 April 1935 (Pas. 1935, I, 218) werd inderdaad beslist, dat tussenkomst in strafzaken niet mogelijk was, daar het wetboek van strafvordering geen andere actie van burgerlijke aard voor de correctionele rechtbank voorziet dan die van de partij benadeeld door de inbreuk, die gericht tegen de burgerlijk aansprakelijke partij, en de actie van de vrijgesproken verdachte tegen de burgerlijke partij. Deze nieuwe rechtspraak werd bevestigd door de arresten van 6 Maart en 25 September 1939 (Pas. 1939, I, 114 en 393) en 24 Maart 1947 (Pas. 1947, I, 123). Dit laatste arrest, gewezen op conclusies van de eerste advocaat-generaal Havoit de Termicourt, is van betekenis, omdat eensdeels de in de vroegere arresten gebruikte argumenten gepreciseerd worden, en omdat anderdeels hieruit kan afgeleid worden, dat het Hof van Verbreking op deze jurisprudentie vooralsnog niet zal terugkomen.

Het arrest van 24 Maart 1947 beslist, dat de bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering over de tussenkomst niet toepasselijk zijn t.a.v. de repressieve jurisdicties, daar het wetboek van strafvordering en de wetten betreffende de strafrechtspleging nauwkeurig de partijen aanduiden, die voor deze jurisdicties een eis kunnen stellen of tegen wie een eis kan gesteld worden. Doch, wanneer de wetgever exceptioneel aan de strafrechter rechtsmacht verleend heeft om ter gelegenheid van een aanhangige actie en terzelfdertijd een veroordeling, een sanctie of een andere maatregel uit te spreken ten laste van een derde, die niet in de zaak is opgeroepen, kan deze derde niettemin in het geding tussenkomen teneinde zich tegen deze veroordeling, deze sanctie of deze maatregelen te verdedigen. Om deze formulering en dit standpunt volledig te begrijpen moet men kennis nemen van de heldere conclusies van eerste advocaat-generaal Havoit de Termicourt. Zij werden gelijk-tijdig met het besproken arrest in de Pasicrisie (1947, I, 123 e.v.) gepubliceerd.

\* \*

Het aanhangig maken der zaak bij de correctionele rechtbank is door de wetgever limitatief geregeld geworden. Een zaak wordt aan de beslissing van de correctionele rechtbank onderworpen: 1. door de verwijzing van de onderzoeksgerechten (raadkamer en kamer van inbeschuldigingstelling) krachtens de artt. 130, 131, 230 S.V. en art. 2 van de wet van 4 October 1867; 2. door de rechtstreekse dagvaarding van de procureur des Konings krachtens de artt. 22 en 182 S.V.; 3. door de rechtstreekse dagvaarding van het bosbeheer krachtens art. 182 S.V. en art. 120 van de wet van 19 December 1854; 4. door de rechtstreekse dagvaarding van het Beheer van Financiën, Douanen en Accijnzen, krachtens de wetten van 1822, 1843 en 1919; 5. door de rechtstreekse dagvaarding van de burgerlijke partij krachtens art. 182 S.V.; 6. door de vrijwillige verschijning van de verdachte krachtens art. 15 van de wet van 1 Juni 1849 en art. 127 van het K.B. van 1 September 1920; 7. door een arrest van verwijzing van het Hof van Verbreking (artt. 427 en 429 S.V.); 8. door het plegen van een correctioneel misdrijf in de gehoorzaal en gedurende de terechtzitting (art. 181 S.V.). (Vgl. Braas, *Traité élémentaire de l'instruction criminelle*, p. 228; Schuind, *Traité pratique de droit criminel* (1942), II, p. 294; Rép. prat. du droit belge, V<sup>o</sup> Procédure pénale, n<sup>o</sup> 602) Uit deze bepalingen vloeit logisch de verplichting voort voor de rechter om voor iedere zaak ambtshalve na te gaan of zij op wettelijke wijze werd aanhangig gemaakt.

In het geval, dat door het verstekvonnis werd beslist, had de rechtbank ambtshalve het verstek moeten weigeren en de rechtstreekse dagvaarding nietig verklaren. Het vonnis op verzet heeft terecht achteraf deze dagvaarding nietig verklaard. Alvorens verstek te verlenen had de rechtbank eveneens moeten nagaan, of de partijen, die verstek lieten gaan, regelmatig gedaagd of herdaagd werden. (Zie o.m. Rép. prat. du droit belge, V<sup>o</sup> jugements et arrêts, n<sup>os</sup> 101, 102, 113).

Betreffende de classificatie der vonnissen vgl. Braas, a.w., p. 219 e.v.; Schuind, a.w.o.a.p. 332; Rép. pratique du droit belge, V<sup>o</sup> Arrêts et jugements, n<sup>os</sup> 14 e.v.. Een vonnis, waarbij een zaak voor verdere behandeling wordt uitgesteld, is van voorlopige aard.

## RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3de kamer. — 28 November 1947.

Voorzitter: M. De Kepper.

Rechters: MM. Kenis en Verheyen.

Adj.-Ref.: M. Naulaerts.

Pleiters: Mrs C. De Coster en J. Van Alsnoy.

1. Wisselcontrôle. — Besluitwetten van 6 October 1944.
2. Verrichtingen in verband met de internationale handel. — Overeenkomst tussen koper en verkoper betreffende de betaling van de koopsom in overtreding van de Besluitwetten van 6 October 1944. — Nietigheid.

1. De Besluitwet van 6 October 1944 heeft aan de voorafgaande toelating van het Instituut voor de Wissel onderworpen alle daden, waarbij in België gevestigde personen aan vreemden schulden betalen of er schuldenaar van worden. — Is eveneens aan die toelating onderworpen elke daad betreffende goederen of schuldvorderingen welke, in België, in het bezit zijn van een vreemdeling.
2. De verrichtingen in verband met de internationale handel zijn door de Besluitwetten van 6 October 1944 geregeld. Elke overeenkomst, die ten gevolge heeft die reglementering te ontduiken, is strijdig met de openbare orde, dus nietig. — Moet als dusdanig worden beschouwd de overeenkomst, waarbij de uitlandse verkoper bedingt dat hij het saldo van de koopsom in België, in Belgische munt, bij de Belgische koper, buiten tussenkomst van de erkende banken, zal komen ontvangen.

S.A. Ateliers A. Brien t/ S.A. Etablissements  
N. F. Thissen.

De Rechtbank,

Overwegende, dat de gedaagde bij exploit van 12 November 1946 ten verzoeken van eiseres is gedagvaard ten einde bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, te worden veroordeeld om aan eiseres te voldoen de som van B. Fr. 96.000, restant van de koopsom van 2 stoomhamers, met de renten en de proceskosten;

Overwegende, ten aanzien van de feiten, dat 14 Juli 1943 de P.v.b.a. Comptoir Outillage et Equipement Industriel bij de eiseres, te Anzin (Nord) Frankrijk, heeft besteld één stoomhamer « auto-compresseur » van 40 K<sup>o</sup> tegen de prijs van Fr. fr. 50.000, min 10 % commissie; dat zij 9 Augustus 1943 bij de eiseres heeft besteld één stoomhamer « autocompresseur » van 150 K<sup>o</sup> tegen de prijs van Fr. fr. 120.000, min 10 % commissie; dat bij de bestelling  $\frac{1}{3}$  van de koopsom aan de eiseres werd overgemaakt, d.i. respectievelijk Fr. fr. 15.735 en 37.770;

Dat de levering van die stoomhamers niet kon geschieden binnen de voorziene termijnen, vooreerst uit oorzaak van de prioriteiten van het Rustingskommando en de Duitse opeisingen, vervolgens uit

oorzaak van de luchtbombardementen en andere oorlogsomstandigheden;

Dat einde 1944 de partijen opnieuw onderhandelden; dat de eiseres een prijsverhoging eiste; dat de Comptoir, na eerst de ontbinding van het contract in overweging te hebben genomen, ten slotte met de voorgestelde prijsverhoging genoegen nam en 2 October 1945 bestelling overmaakte voor de 2 stoomhamers tegen de prijs van respectievelijk Fr. fr. 90.000 en 200.000; dat dienovereenkomstig de eiseres 23 October 1945 2 pro forma facturen opstuurde;

Dat 8 Januari 1946 de eiseres meldde, dat zij eindelijk de nodige machtiging tot levering had bekomen, doch dat de prijs moest worden herzien ingevolge de devaluatie van de Franse franc; dat de prijs alzo zou moeten worden vastgesteld op respectievelijk Fr. fr. 210.720 en 468.230, doch dat zij genoegen zou nemen met haar kostprijs in gedevalueerde Franse francs, d.i. Fr. fr. 170.000 en 395.000; dat zij er aan toe voegde: « Il est possible que, par suite du montant exprimé sur les factures pro forma, vous ne puissiez convertir en francs français les montants portés sur ces factures; le solde se réglerait en francs belges » à notre prochain passage à Anvers »;

Dat 11 Januari 1946 de Comptoir zijn akkoord overmaakte: « Nous sommes en possession de la licence et du certificat de priorité à l'importation » en Belgique qui couvre le montant de Fr. fr. 290.000 — dont 53.505 vous ont déjà été virés dans le temps. Il reste donc sur ces documents une autorisation d'acquisition de francs français 236.495. Sur la base de vos dernières factures pro forma d'un import total de Fr. fr. 290.000, le paiement pourra donc se faire en bonne et due forme. Nous nous proposons d'ouvrir un crédit irrévocable auprès d'une banque française pour un montant de Fr. fr. 236.495, sur lequel vous pourriez disposer contre présentation de la lettre de voiture dûment estampillée par la gare expéditrice. Le règlement du solde dû sur la base de vos nouveaux prix pourra alors facilement se faire lors de votre prochain passage à Anvers et ceci évidemment après réception des machines dans les usines de notre client »;

Dat 12 Januari 1946 de gedaagde S. A. Etablissements N. F. Thissen aan eiseres mededeelde: « Nous nous référons à la lettre datée du 11 ct. et qui vous a été adressée de la part du Comptoir Outillage et Equipement Industriel S.p.r.l. à Anvers. Le fonds de commerce de cette firme a été repris par notre firme... Il va sans dire que pour la liquidation de cette affaire (de marteaux-pilons) nous nous tiendrons aux conditions stipulées dans votre lettre du 8 ct. et celle du Comptoir du 11 ct. »;

Dat 29 Maart 1946 de eiseres aan gedaagde bevestigde: « Pour le règlement, il est nécessaire de passer par le clearing. Vous pouvez donc déposer à votre banque la somme de Fr. fr. 236.495 à faire suivre à clearing à notre crédit. Pour le solde, je vous verrai à mon prochain passage à Anvers »;

Dat de levering eindelijk geschiedde in de loop

van April 1946; dat de som van Fr. fr. 236.495 aan eiseres werd overgemaakt overeenkomstig de wettelijke bepalingen; dat de gedaagde evenwel heeft geweigerd het saldo van de koopsom, d.i. Fr. fr. 275.000 aan eiseres te overhandigen, zoals werd overeengekomen; dat de eiseres alzo heeft gedagvaard tot betaling van dit saldo omgezet in Belgische francs, d.i. Fr. 96.000;

Overwegende, in rechten, dat de gedaagde tegen die vordering heeft ingebracht, dat de overeenkomst van de partijen betreffende de regeling van het saldo van de koopsom regelrecht indruist tegen de beschikkingen van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de wisselcontrôle, dat zij derhalve in strijd is met de openbare orde en geen uitwerking kan hebben;

Dat dit middel gegrond is;

Overwegende, dat bij besluitwet van 6 October 1944 de Koning werd gemachtigd om, bij in de Ministerraad overlegde besluiten de contrôle in te richten op alle om 't even welke overdrachten van goederen en waarden tussen België en het buitenland en om, inzonderheid aan de contrôle van het Instituut voor de Wissel en meer in het bijzonder aan de voorafgaande toelating van dit Instituut te onderwerpen o.m. « alle daden waarbij in België gevestigde personen aan vreemden schulden betalen of er schuldenaar van worden » (art. 1, 3°);

Dat een tweede besluit van 6 October 1944 een uitgebreide reglementering ten deze tot stand heeft gebracht; dat aan de toelating van het Instituut voor de Wissel werd onderworpen het aangaan van een verbintenis tegenover een buitenlander, als zijnde een verrichting van dien aard, dat zij de stand van 's lands wissel verzwakt (art. 6, al. 1); dat het niet volstond sommige goederen juridisch onbeschikbaar te maken of sommige rechtshandelingen te verbieden; dat bij art. 7 elke uitvoer van om het even welke goederen en waarden van het Belgisch grondgebied naar het buitenland aan de toelating van het Instituut voor de Wissel werd onderworpen;

Dat een besluit van 16 Maart 1945, overwegende dat het onder de huidige omstandigheden niet wenselijk is dat in het buitenland wonende personen vrij goederen kunnen verkrijgen in België of vrij kunnen beschikken over vermogens welke zij in België bezitten, aan de toelating van het Instituut voor de Wissel heeft onderworpen elke daad betreffende goederen of schuldvorderingen welke, in België, in het bezit zijn van een vreemdeling op het tijdstip van het in werking treden van dit besluit of welke hem later ten deel vallen;

Overwegende, dat het de wetgever eveneens noodzakelijk is gebleken het invoeren en uitvoeren van koopwaren, ten minste gedurende een zekere tijd na de oorlog, door de openbare machten te doen leiden en onder toezicht te houden; dat trouwens elke koop of verkoop van goederen op internationaal gebied tegelijkertijd een wisselvraagstuk stelt; dat in een regime van vrije wissel de betalingen evenmin belemmerd zijn als de verbintenissen, waarvan zij de uitvoering zijn; dat in een stelsel van wisselcontrôle die vrijheid wegvalt; dat de overeenkomsten van de internationale handel en de

betaling van de daaruit voortvloeiende verbintenissen aan sommige gebiedende normen en tussenkomsten van de overheid zijn onderworpen; dat voor de uitvoering van die reglementering de medewerking van de banken in grote mate werd ingeroepen;

Dat de verrichtingen in verband met de internationale handel uitvoerig werden geregeld in de sectie III van de besluitwet van 6 October 1944; dat om koopwaren in België in te voeren een vergunning moet worden afgeleverd door het Comité voor Prioriteitsrechten; dat, om die vergunning te verkrijgen, de aanvrager bij het Instituut voor de Wissel aangifte moet doen van zijn vermogens in deviezen; (art. 9)

Dat, indien de vergunning van het Comité voor Prioriteitsrechten wordt verleend onder voorwaarde dat, voor de betaling van de voorgenomen invoer, gebruik worde gemaakt van de betaalmiddelen in deviezen, deze vergunning verlof tot gebruik hiervan medebrengt; dat, indien de toelating van het Comité niet afhankelijk werd gesteld van evenbedeelde voorwaarde, zij voor de importeur toelating medebrengt om zich bij een erkende bank de betaalmiddelen in deviezen of andere om het even welke waarden aan te schaffen, welke nodig zijn om de prijs van de ingevoerde koopwaar te betalen; dat het Instituut voor de Wissel moet worden ingelicht betreffende de verwezenlijking van de invoer en betreffende de verhandelingen nopens de deviezen, die voor de betaling van de koopwaar nodig zijn;

Overwegende, dat elke inbreuk op de bepalingen van die besluitwetten, van de uitvoeringsbesluiten en van de door het Instituut voor de Wissel genomen reglementen, door gevangenisstraffen en/of geldboeten wordt beteugeld; (art. 5 eerste besluitwet);

Overwegende, dat in het onderwerpelijk geval de vergunning van het Comité voor Prioriteitsrechten voor de gedaagde slechts toelating heeft medegebracht zich de betaalmiddelen te verschaffen tot een bedrag van Fr. fr. 290.000, overeenkomstig de pro forma facturen van de eiseres van 23 October 1945; dat dit bedrag, met inachtneming van de bestaande reglementering en onder aftrek van de in 1943 bereids betaalde afkortingen, aan de eiseres werd overgemaakt; dat ten aanzien van het saldo van Fr. fr. 275.000 de eiseres uitdrukkelijk heeft bedongen, dat dit bedrag haar zal worden ter hand gesteld in Belgische francs te Antwerpen, zonder inachtneming van de bestaande reglementering;

Overwegende, dat dit is een kennelijke ontduiking van de beschikkingen betreffende de wisselcontrole; dat de eiseres vergeefs heeft aangevoerd, dat zij geenszins voornemens was de Belgische francs, die zij te Antwerpen moest ontvangen, naar het buitenland uit te voeren, weshalve de beoogde verhandeling aan geen wisselcontrole onderhevig was; dat toch, wanneer de wetgever met het oog op een rationeel gebruik van de deviezen de internationale handel heeft willen regelen en de manier heeft voorgeschreven, waarop de verrichtingen in verband met die handel moeten geschieden, hij noodzakelijk elke andere manier van regeling heeft willen voorkomen, die de staat van 's lands wissel zou kunnen verzwakken;

Dat het volkomen nodeloos zou zijn geweest de voormelde reglementering uit te vaardigen, indien het de rechtbanken geoorloofd was de inlandse verkoper toe te laten het bedrag van de koopsom geheel of gedeeltelijk in België, in Belgische munt, en buiten elke tussenkomst van de erkende banken, te komen opstrijken; dat dit een officiële aanmoediging zou zijn van de sluikhandel in deviezen; dat ten deze niets kan afdoen het feit, dat de eiseres niet van zins was de alzo verkregen betaalmiddelen naar Frankrijk over te brengen; dat de loutere mogelijkheid van dusdanige uitvoer kan volstaan om de door eiseres voorgestelde verrichting van de hand te slaan; dat die verrichting overigens regelrecht indruist tegen de beschikking van hogervermeld besluit van 16 Maart 1945;

Dat, indien de eiseres werkelijk geen bijbedoeling had, men niet beseft waarom zij, na de devaluatie van de Franse franc, geen nieuwe pro forma facturen heeft opgemaakt, wat de gedaagde zou hebben toegelaten een behoorlijke vergunning van het Comité voor Prioriteitsrechten te bekomen en zich bij een erkende bank de nodige betaalmiddelen aan te schaffen om de volledige koopsom te voldoen;

Overwegende mitsdien, dat de overeenkomst van de partijen wat betreft de regeling van het saldo van de koopsom strijdig is met de beschikkingen van de besluitwet van 6 October 1944, die van openbare orde zijn; dat de nietigheid van dit beding niet noodzakelijk de nietigheid van de ganse overeenkomst moet medebrengen; dat de overeenkomst grotendeels werd uitgevoerd met inachtneming van de wisselreglementering; dat er alzo aanleiding bestaat om alléén aan het gedeelte van die overeenkomst, dat in strijd is met die reglementering, alle uitwerking te onzeggen; (De Page I, n° 94 C en 156)

Gezien artt. 2, 34 en 40 van de Wet van 15 Juni 1935;

Ontzegt de eiseres hare ten deze ingestelde vordering, en verwijst haar in de hierop gevallen kosten.

## VREDEGERECHT TE AALST

22 October 1947.

Vrederechter: M. Ghyselen.  
Pleiter: Mr C. Calewaert.

Levensonderhoud. — Kan art. 214b B. W. nog toegepast worden na een vonnis van echtscheiding?

*De vrederechter kan, na een definitief vonnis van echtscheiding, niettemin krachtens art. 214b B.W. verlof geven aan de vrouw om een gedeelte van de verdiensten van de man in ontvangst te nemen, teneinde de uitkering voor het levensonderhoud van het minderjarig kind van partijen te verzekeren.*

Meert t/ De Koker.

Gezien het verzoekschrift van 30 September 1947, waarop Ons geboekt bevelschrift van 10 Oktober 1947 de verschijning der partijen bevelend op Woensdag, 22 Oktober 1947, te 10 uur voormiddag.

Gehoord eiseres, verweerder verschijnend noch in persoon, noch bij gevolmachtigde;

Overwegend, dat naar gezegd verzoekschrift de eis strekt tot machtiging van eiseres tot het ontvangen bij uitsluiting van haar gewezen echtgenoot ener som van 500 fr. per maand bij diens werkgever de Heer Jules Muylaert, houthandelaar te Aalst, Veldstraat 11, en van een maandelijks afkorting van 250 fr. op de som van 2.000 fr. achterstellen verschuldigd door verweerder ingevolge zeker vonnis der Rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, de 20 Maart 1947;

Overwegend, dat naar eiseres aanvoert een vonnis der Rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, de dato 20 Maart 1947, (geboekt 2 bladen, geen verzending te Dendermonde, G. A. en Domeinen, de 28 Maart 1947, boek 58, blad 37, vak 5. Ontvangen 120 fr. De Ontvanger (getekend) Vieslet), de echtscheiding tussen de partijen toeliet en tevens huidige verweerder verwees tot betaling te rekenen vanaf het vonnis ten titel van onderhoudsgeld voor het minderjarig kind van partijen ener som van 500 fr. per maand betaalbaar bij voorbaat ten huize van eiseres;

Overwegend, dat eiseres feitelijk art. 214b B.W. zou willen doen gelden als een middel, tot uitvoering van gezegd vonnis, daar hare echtgenoot de opgelegde onderhoudsgelden niet vrijwillig kwijt;

Overwegend, dat wij deze zienswijze niet kunnen delen daar art. 214b B.W. niet bestemd is om als uitvoeringsmaatregel te gelden van een vonnis ener andere rechtbank (Zie De page T.I n° 706 bis B, blz. 760 en Mercuriale R. Hayoit de Termicourt, 15 Sept. 1938, blz. 36-40);

Overwegend echter dat «in se», de eis tot het toekennen van een voorafneming op de inkomsten van de echtgenoot ontvankelijk is, zelfs na uitgesproken echtscheidingen inzonderheid omdat hij hier gelden moet tot onderhoud en opvoeding van het kind van de beide gewezen echtelingen; dat dit kind het enige is dat van het gewezen gezin overblijft en het beste ook, waar beide gewezen echtelieden nog hoeven voor te zorgen (Mariage, n° 137; Rep. Prat. V° in fine, en noot, alhoewel contra n° 706bis B Wittemans art. 214 b n° 20 2° alinea);

Overwegend dat er geen reden bestaat meer dan 500 fr. aan verweerder op te leggen, en dus, zo deze de verplichting van het vonnis der Rechtbank van Dendermonde naleeft, hij werkelijk het zijne bijdraagt tot de opvoeding en het onderhoud van het kind;

#### Om deze redenen :

Wij, Vrederechter des kantons Aalst, vonnissend op tegenspraak voor eiseres en bij verstek tegen verweerder en in eerste aanleg;

Zeggen voor recht dat tot het weren der onderhouds- en opvoedingskosten van haar kind, eiseres gemachtigd is per maand vooraf te ontvangen op het loon dat verweerder geniet bij zijn werkgever de heer Jules Muylaert, houthandelaar te Aalst, Veldstraat, 11, een som van 500 frank, dit op voorhand en te rekenen vanaf 1 October 1947;

Zeggen echter dat, van deze afhoudingen dienen afgerekend per maand de sommen die verweerder

zou bewijzen over die maand te hebben gestort aan eiseres ten titel van onderhoudsgeld, ingevolge vonnis der Rechtbank van eerste aanleg van Dendermonde, in dato van 20 Maart 1947;

Ontzeggen eiseres dus het meer gevorderde, inzonderheid voor wat de achterstellen van 2.000 fr. op gezegd vonnis betreft;

Verwijzen verweerder tot de kosten, enz.

NOOT : Het Cassatie arrest van 27 November 1941 (Pas. 1941, I, 437), waardoor een vonnis van de Rechtbank te Dendermonde verbroken werd, heeft beslist, dat art. 214b B.W. niet meer van toepassing is, wanneer de verplichting tot samenwoning der echtelieden wettelijk een einde genomen heeft.

Dit arrest schijnt echter een aantal rechters, die zich vooral door de billijkheid laten inspireren, niet overtuigd te hebben. (Zie Vred. Ekeren, 12 December 1946, R.W. 1946/1947, 733; Vred. Oostende, 27 Mei 1947, R.W. 1946/1947, 1337; Rechtbank Luik, 23 Februari 1945, Pas. 1945, III, 73.)

In de zaak, waarin door bovenstaand vonnis beslist werd, ging het over de tenuitvoerlegging van een definitief vonnis, door de vrouw gevraagd, in het uitsluitend belang van het kind der echtscheiden personen.

De Vrederechter heeft terecht beslist, dat art. 214b B.W. niet voor de tenuitvoerlegging van een ander vonnis kon aangewend worden. Hij was echter van oordeel, dat hij voor het levensonderhoud van het kind, gezien de afstammingsband die met de vader ondanks de echtscheiding blijft voortbestaan, verlof tot rechtstreekse afhouding van loon mocht geven, krachtens art. 214b B.W.

De woorden «behoefden voor het huishouden» moeten inderdaad breed geïnterpreteerd worden, in die zin, dat ze alles omvatten wat het onderhoud en de opvoeding van de kinderen betreft. (Zie Ann. Parl. 1926/27, 155.)

Logisch gesproken, aldus R. Hayoit de Termicourt, moeten de woorden «charges du ménage» in de betekenis van «charges du mariage» opgevat worden, vermits deze lasten zowel uit art. 212 als uit art. 203 voortspruiten.

C. C.

#### Ononderschrift van de Redactie :

De opvatting, die in bovenstaand vonnis wordt verdedigd en door de schrijver van de noot wordt goedgekeurd, is klaarblijkelijk in strijd met de stelling, die door het hoogste Gerechtshof in zijn arrest van 27 November 1941 werd aangenomen. In het systeem van het Burgerlijk Wetboek, ondanks het feit dat de Wet van 20 Juli 1932 (nl. in verband met de gereserveerde goederen) het niet-onaangetast heeft gelaten, kan overigens een dergelijke opvatting niet worden staande gehouden. Men hoede er zich voor het positieve recht te duidelijk en te hardhandig opzij te zetten, in naam van «natuurrechtelijke» en «schoonmenselijke» argumenten. Het is de taak van de wetgever, indien de bestaande regelen omtrent de tenuitvoerlegging van vonnissen — voornamelijk in zake levensonderhoud — niet meer volstaan, daaraan te verhelpen. De billijkheid in het recht, hoe hoog men haar, en terecht, moge aanslaan, verrechtvaardigt geenszins de toepasselijkheid van art. 214b B.W. op toestanden en verhoudingen die door andere bepalingen dan die van de wet van 20 Juli 1932 werden geregeld. Door het beginsel van de billijkheid op verkeerde wijze te laten werken, wordt de rechtszekerheid, die ook op de billijkheid gesteund is, vernietigd.

## BIBLIOGRAPHIE

René PHILIPPART : Séparation des Pouvoirs. Discours prononcé à la séance solennelle de rentrée de la Conférence libre du Jeune Barreau de Liège, le 16 novembre 1946. — Luik, Vaillant-Carmanne, S.A., 1947, p. 32.

Wanneer men deze rede van Mr Philippart leest en zich de draagwijdte van het daarin behandelde probleem ten volle realiseert, kan men zich slechts opnieuw met grote verwondering afvragen, hoe de moderne, na-oorlogse rechtswetenschap het klaar zal spelen het schone, uitgebalanceerde rechtssysteem, dat in de negentiende eeuw na zoveel moeite en strijd werd opgebouwd, te bewaren. Vrijwel alle publicaties in de rechtswetenschap, die enigermate het zuivere detailprobleem te boven gaan, worstelen om de beginselen en de kern van het constitutionele bestel, zoals het na de codificatiebeweging in grondwetten en wetten werd neergelegd. De praktijk van het moderne rechtsleven en van de politiek botst overal tegen dit traditionele systeem van grondwetten en wetten. Het werkelijke dwingt blijkbaar voortdurend afstand te doen van het systeem en zijn

waarborgen, die de negentiende eeuw als de enige garanten van vrijheid en veiligheid heeft opgebouwd. De situatie van de rechtswetenschap is tragisch. Zij kent de verheven waarde van het systeem, maar zij komt voortdurend tegenover het leven te staan, dat dit systeem klaarblijkelijk niet meer wenst, niet meer aanvaardt, het schendt, breekt en met de voeten treedt. De rechtswetenschap is in de huidige tijd ontelbare malen een klaagmuur. De oorspronkelijk zuivere bedoeling van het systeem klaagt over het leven, dat de spelregels onophoudelijk overtreedt.

Een van de hoofdbeginselen van het constitutionele systeem is ongetwijfeld de scheiding van de machten of liever, zoals Mr Philippart zuiverder formuleert, een scheiding van de bevoegdheden (compétences). De scheiding van de bevoegdheden wordt in gevaar gebracht door de groeiende, onder dwang van het leven blijkbaar noodgedwongen aanvaarde gewoonte van de toekenning van «bijzondere volmachten» door de legislatieve aan de executieve (pouvoirs spéciaux). Mr Philippart signaleert dit verschijnsel, zijn ontstellend gegroeide omvang en fundamentele betekenis. Hij beschrijft de juridische theorieën, die het moeten rechtvaardigen, doch hij ontzenuwt ze allen en verwijst ze in constitutionele ballingschap. Deze «delegatie» van wetgeving of hoe men ze ook wil noemen, is ongrondwettig — zo zegt hij — want zij tast de scheiding der bevoegdheden aan en deze scheiding is een der grondslagen van de vrijheid.

Het is waar, onmiskenbaar waar! Maar zal deze klacht iets helpen tegenover een politieke en legislatieve praktijk, die blijkbaar domineert en dwingt? Doch het is niettemin goed, dat gezaghebbende juristen het probleem van de handhaving van het constitutionele en legalistische systeem formuleren, steeds weer formuleren. Zal het «frappez toujours» wellicht zijn vruchten afwerpen? Het is in ieder geval heilzaam de kracht en de waarde van het systeem weer eens te beseffen, wanneer men dagelijks dreigt bedolven te worden onder de woekerplanten van het «leven», dat meer dan ooit systeemloos en dreigend door de wereld dwaalt. En in dit systeem past onmiskenbaar op een der eerste stoelen in de raadzaal der rechtswetenschap, de scheiding der machten.

V. d. V.

## WETGEVING

**MINISTERIEEL BESLUIT van 12 December 1947, getroffen in uitvoering van artikel 7, § 2, der wet van 20 Augustus 1947.**

De Minister van Financiën,

Gezien artikel 7, § 2, van de wet van 20 Augustus 1947 (1), waarbij wijzigingen worden gebracht: a) aan de wetten en besluiten betreffende de inkomstenbelastingen en de nationale crisisbelasting; b) aan de wetten en besluiten betreffende de met de directe belastingen gelijkgestelde speciale taxes, luidend als volgt:

Artikel 7, § 2. De alinea's 3 tot 6 van artikel 30 der samengeordende wetten op de inkomstenbelastingen worden door de volgende alinea's vervangen:

«De personen die vrije beroepen, ambten of posten uitoefenen zijn gehouden een gedagtekend en onderkend ontvangsbewijs te verstrekken, houdende vermelding van het bedrag van elke ontvangst in specien, in checks of anderszins, uit hoofde van honoraria, commissielonen, bezoldigingen, terugbetaling van kosten en andere bedrijfsontvangsten, zomede van de naam van hem die er schuldenaar van was. Dit ontvangsbewijs, gelijktijdig in origineel en duplo opgemaakt, wordt ge-

nomen uit een boekje waarvan het model door de Minister van Financiën wordt vastgesteld.

»Bedoelde personen houden daarenboven een dagboek, aanwijzende, dag voor dag, het globaal bedrag, eensdeels, van hun het ontvangsbewijs-boekje overgebrachte ontvangsten en, anderdeels, van alle andere ontvangsten of voordelen waarvoor de Minister van Financiën naar de door hem te bepalen voorwaarden, ontheffing van afgifte van een ontvangsbewijs zou toestaan, zomede de uiteenzetting van hun behoorlijk verantwoorde bedrijfsuitgaven.

»Elke overtreding van de beschikkingen van de vorenstaande alinea's wordt gestraft met de bij artikel 78bis bepaalde straffen, onverminderd de eventuele toepassing van artikel 77.»

Herzien de ministeriële besluiten van 25 April 1924 en 19 Augustus 1935;

Op de voordracht van de directeur-generaal der directe belastingen,

Besluit:

Artikel 1. Het boekje, bedoeld door artikel 7, § 2, der wet van 20 Augustus 1947, zal conform het hierbijgaand model zijn.

De aanduidingen van gezegd model maken een minimum uit; het staat de houders vrij ze aan te vullen met andere vermeldingen, welke zij nuttig zouden achten.

Art. 2. De belanghebbenden voorzien zich op hun kosten van deze bescheiden bij de drukkers, door de administratie aangenomen, onder de voorwaarden die deze laatste zal bepalen.

Zij zijn er toe gehouden, op elke aanvraag, aan de controleur der belastingen de reserve te tonen van de niet gebruikte boekjes die ze zouden bezitten.

Art. 3. Ieder boekje bevat vijf en twintig, vijftig of honderd af te scheuren bladen en eenzelfde aantal vaste bladen. De inschrijvingen op de af te scheuren bladen, die als kwitantie aan de cliënten worden afgegeven, worden tegelijkertijd gereproduceerd, door middel van carbonpapier, op de vaste bladen.

Art. 4. Het nummeren van de bladen der boekjes wordt door de drukker gedaan zonder onderbreking van 1 tot 25, van 1 tot 50 of van 1 tot 100, naar gelang het geval.

Art. 5. Het nummeren van de boekjes geschiedt per jaar; het nummer wordt door de houder op de omslag van het boekje aangebracht.

Art. 6. De boekjes moeten bewaard worden gedurende zes jaren, met ingang van de 1e Januari van het jaar van hun gebruik.

Art. 7. Moeten in het boekje ingeschreven worden, alle ontvangsten, inbegrepen de provisies of sommen op afbetaling, honoraria, commissielonen, bezoldigingen, terugbetalingen van kosten en andere met bedrijfskarakter gedane ontvangsten, zonder onderscheid te maken of het bedrag ervan in specien, in checks of anderszins wordt gestort.

De houder is ervan ontslagen een uit het boekje getrokken ontvangsbewijs af te leveren voor de betalingen die hem gedaan worden door middel van overschrijvingen of stortingen op zijn postcheckrekening.

Art. 8. Op het einde van elke dag wordt het totaal der ontvangsten, ingeschreven in het boekje en eventueel detail der bedrijfsontvangsten gedaan door tussenkomst van het bestuur der postchecks, overgedragen in een dagboek. Hetzelfde geldt voor de dagelijkse bedrijfsuitgaven, evenals voor de kosten te betalen per periode en die de uitoefening van het beroep bezwaren. De geringe onkosten mogen globaal aangeduid worden.

Art. 9. De beschikkingen van dit besluit zijn toe-

passelijk van 1 Februari 1948 af. Deze van de ministeriële besluiten van 25 April 1924 en 19 Augustus 1935, niet verenigbaar met onderhavig besluit, worden ingetrokken met ingang van 1 Februari 1948.

(1) *Belgisch Staatsblad* van 28 Augustus 1947, nr 240.

## MEDEDELINGEN

### INTERNATIONAL BAR ASSOCIATION

Op 17 Februari 1947 werd te New-York *The International Bar Association* (I.B.A.) opgericht. Blijkens de staten is het doel van deze op initiatief van de *American Bar Association* tot stand gekomen vereniging:

« To advance the science of jurisprudence in all its phases and particularly in regard to international and comparative law;

To promote uniformity in appropriate fields of law;  
To promote the administration of justice under law among the peoples of the world;

To promote in their legal aspects the principles and aims of the United Nations;

To establish and maintain friendly relations among the members of the legal profession throughout the world;

To cooperate with, and promote coordination among international juridical organizations having similar purposes. »

Tot de vereniging kunnen toetreden de Amerikaanse organisaties van attorneys, counselors, solicitors, barristers, advocaten, rechters en juridische hoogleraren, en individuele juristen als « patron », terwijl internationale organisaties, die een soortgelijk doel als de I.B.A. nastreven, tot « associate members » kunnen gekozen worden. Opzet is in ieder geval de nationale advocaten-organisaties van de gehele wereld, op een niet-politieke basis, in één verband bijeen te brengen.

Het eerste congres van deze op specifiek Amerikaanse manier opgebouwde organisatie werd op 20-22 October jl. te New-York gehouden. Een bondig verslag van de hand van Mrs Voûte en von Saher verscheen hierover in het Nederlands « Advocatenblad » van 15 December jl. (p. 257 e. v.).

Het tweede congres zal in de zomer van 1948 in Nederland plaats grijpen; een Nederlands advocaat zal dan tot president van de I.B.A. worden gekozen.

Belangstellenden kunnen zich wenden tot het secretariaat der I.B.A., 501, Fifth Avenue, New-York, en de jaarlijkse bijdrage belooft 25 dollars. H. I. K.

### GEVOLGEN VAN DE FICTIE VAN DE STAAT VAN OORLOG

De werkelijke oorlog is in Europa sinds Mei 1945 tot een gelukkig einde gekomen. Vredestractaten werden reeds sedert lang door de geallieerden met vroegere vijanden gesloten, en indien de vredesonderhandelingen met het totaal verslagen Duitsland nog geen tastbaar resultaat opleverden, is zulks geenszins te wijten aan de werkelijke of fictieve voortdurend van een oorlogstoestand. Ook de juridische staat van oorlog werd in alle landen van West-Europa reeds lang opgeheven, behalve dan, zoals bekend, in ons land, dat officieel op 15 Februari 1945 van de vijand bevrijd werd, zoals retroactief door een besluit van 10 November 1945 werd vastgesteld.

Dit merkwaardig verschijnsel, dat voor een niet-jurist onbegrijpelijk is, en formaler uitsluitend verband houdt met het uitblijven van een K. B. (zie o.m. art. 58, Wetboek van Militaire Strafvordering) moet vanzelfsprekend leiden tot misbruiken (waarover reeds herhaaldelijk werd geklaagd) en tot zonderlinge gevolgen. Een paar van deze gevolgen hebben wij toevallig bij de lezing van het Staatsblad kunnen vaststellen.

Uit een besluit van de Regent van 12 November 1947, verschenen in het Staatsblad van 26 November 1947 (p. 10909), vernemen wij, dat het Belgisch bezettingsleger in Duitsland, samen met het Britse leger opererend, op vredesvoet werd teruggebracht, weshalve de krijgsraad te velde bij ons bezettingsleger ingesteld, krachtens besluit van 1 April 1945, een andere wettelijke basis behoeft.

In een ander besluit van de Regent, dd. 25 November jl. (Staatsblad 3 December 1947, p. 11204) wordt ons medegedeeld, dat het einde van de staat van oorlog op 1 Januari 1948 wordt bepaald, ten behoeve van... het Speciaal Fonds.

Indien nu alle ministers verschillende termijnen willen en zullen bepalen, waarop de fictieve staat van oorlog zal eindigen voor de dingen, die met honderden besluiten werden geregeld, dan zal ongetwijfeld de wettelijke vredestoestand door alle juristen met vreugde begroet worden!

P. J.

### HULDEBLIJK VOOR PROF. Mr R. KRANENBURG

Naar het Nederlands Juristenblad (nr van 13 Dec. 1947) bericht, had een aantal oud-leerlingen van Prof. Mr R. Kranenburg, de bekende Nederlandse specialist van publiek recht, die ook in ons land gunstig bekend is, vóór de oorlog het plan opgevat aan hun leermeester, ter gelegenheid van zijn 25-jarig hooglerarschap in 1940 een bundel opstellen aan te bieden. De bezetting verhinderde de uitvoering van dit plan. Na de bevrijding is de voorbereiding hervat en thans zal binnenkort de bundel gereed zijn en aan Prof. Kranenburg worden aangeboden.

## TIJDSCHRIFTEN

*Nederlandsch Juristenblad*. Jaargang 1947, afl. 43. — 13 December 1947.

Prof. Mr J. M. Van Bemmelen, Naar een nieuw gevangeniswezen. — Mr Dr. J. A. M. Van Staay, Nederlanders die getuigen van vijandelijkheden zijn. — Mr Y. H. M. Nij, Uittwijzing van Duitsers.

*Advocatenblad*, Jaargang 27, nr 10. — 15 December 1947.

Mr J. R. Voûte Jr. A. E. von Saher: International Bar Association.

*Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie*. — Zaterdag, 13 December 1947, 78e Jaargang, nr 4012.

Prof Dr. P. J. A. Adriani, Belastingherziening 1947. Zaterdag, 20 December 1947. — 78ste Jaargang, nr 4013.

Mr A. H. H. A. Krootjes, Het eigen recht van het ambtschap. — Dr. A. R. De Bruyn, Beschouwingen over art. 197 B. W.

*Journal des Tribunaux*. — 62ste Jaargang, nr. 3748. — 14 December 1947.

Pierre Ansiaux, René Marq. — Simone David, Le problème des fictions en Droit civil. — René Piret, La responsabilité du fait personnel en Droit luxembourgeois.